

Om avkastning av utdanning i form av inntekt

Moderat avkastning i Norden

I Education at a Glance tas det utgangspunkt i gjennomsnittlig inntekt til en person (25–64 år) med videregående skole som høyeste utdanningsnivå når man studerer sammenhengen mellom inntekt og utdanningsnivå.

Har du høyere utdanning i Norge, ligger du an til å tjene 19 prosent (2019) mer enn en person med videregående skole som høyeste utdanningsnivå. Med en master- eller doktorgrad er gjennomsnittsinntekten 34 prosent høyere enn inntekten til en person med kun videregående skole. Av de andre nordiske landene ser vi at Danmark og Sverige ligger på omtrent samme nivå som Norge. I Finland er forskjellene noe større, der de med høyere utdanning og master- eller doktorgrad tjener henholdsvis 35 og 58 prosent mer i gjennomsnitt. Ser vi på gjennomsnittet for OECD-landene, finner vi at forskjellene i inntekt mellom ulike utdanningsnivå er enda større, henholdsvis 53 prosent høyere for dem med høyere utdanning generelt og 87 prosent høyere for dem med master- eller doktorgrad. Aller størst forskjeller er det i Litauen, USA, Ungarn, Slovenia og Tyskland, der de med høyere utdanning i gjennomsnitt tjener over 60 prosent mer enn personer med videregående skole som høyeste utdanningsnivå. Avkastningen av utdanning i form av lønn er altså relativt lav i Norge sammenlignet med gjennomsnittet i OECD-landene. Utdanningsnivået isolert sett forklarer altså i liten grad inntektsforskjellene her til lands.

Figur 1 Relativ inntekt etter utdanningsnivå i utvalgte land. Videregående skole eller tilsvarende = 100. 2019.

Kilde: OECD, Education at a Glance 2021

Størst inntektsforskjeller mellom menn og kvinner med høyere utdanning

Gjennomsnittsinntekten for kvinner er lavere enn for menn. Forskjellene i de fleste OECD-landene har blitt noe mindre de siste årene, men endringen er liten i mange land, og dette fremstår som en vedvarende utfordring. Størrelsen på inntektsforskjellen mellom kvinner og menn varierer også med utdanningsnivå. Vi ser nærmere på dette med utgangspunkt i gjennomsnittlig årlig inntekt for fulltidsansatte menn og kvinner (25–64 år) med ulikt utdanningsnivå.

Inntektsforskjellen er minst mellom menn og kvinner uten høyere utdanning. Kvinner med grunnskole som høyeste utdanningsnivå hadde en inntekt som tilsvarte 81 prosent av menns inntekt i Norge i 2019. Blant dem med videregående skole som høyeste utdanningsnivå, tilsvarte kvinners inntekt 79 prosent av mennenes inntekt. Forskjellene i Norge var størst blant dem med høyere utdanning. Kvinner med høyere utdanning hadde en gjennomsnittsinntekt tilsvarende 76 prosent av inntekten til menn med samme utdanningsnivå i 2019. Lønnsnivået for menn og kvinner med ulikt utdanningsnivå i de andre nordiske landene viser et relativt likt bilde, der forskjellene er størst blant dem med høyere utdanning. Blant OECD-landene er inntektsforskjellene noe større blant menn og kvinner med lav utdanning. Kvinner med grunnskole som høyeste utdanningsnivå hadde en inntekt som tilsvarte 78 prosent av menns inntekt i 2019. Blant kvinner og menn med videregående skole eller høyere utdanning, er forskjellene i inntektsnivå tilnærmet like som i Norge.

Figur 2 Kvinners inntekt som andel av menns inntekt etter utdanningsnivå. Barometerlandene og gjennomsnitt for OECD. 2019.

Kilde: OECD, Education at a Glance 2021

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.